SOCIETATEA DESCHISĂ, SECURITATEA ȘI DREPTURILE OMULUI ÎN CORAPORT CU INFRACȚIUNEA DE PROXENETISM

OPEN SOCIETY, SECURITY AND HUMAN RIGHTS IN RELATION TO THE CRIME OF PROXENETISM

HAMÂC Diana,
Doctorand, USM

Summary

Society is a group of individuals who rely on each other to be a whole, to act separately, and to express continuity. Human rights and security are elements that must be and are meant to be respected by everyone, so that science can exist in a pleasant and ubiquitous atmosphere. And no matter how pleasant or unpleasant it may be, society cannot exist without crime and lawlessness. Or crimes are the product of society.

Keywords: *society, group, security, human rights, person, crime, pimping, appreciation*

Societatea umană este reprezentată de grupuri de persoane care manifestă în permanență relații de divers gen, precum interesele și scopurile comune sau valorile asemănătoare. Sau mai poate fi definită și prin un grup social ce ocupă același teritoriu geografic și care putem spune că se supune unei autorități politice și care au de comun aspirații culturale.

Societatea umană pe cât este de complexă, pe atât este și de interesantă. Prin percepția diferită a fiecărui membru al societății la tematici precum, ce este binele sau răul, ce este frumos și ce este urât ce este demn și ce este condamnabil.

Societatea, înseamnă o asociere prietenească cu ceilalți, o relație de camaraderie și de parteneriat.

Consider, că societatea reprezintă înțelepciunea unui grup de oameni de a forma și de a dezvolta ceva frumos.

Societățile sunt grupuri sociale care diferă în funcție de strategiile de existență, modurile în care oamenii folosesc tehnologia pentru a-și satisface nevoile. Deși oamenii au stabilit multe manifestări de societăți pe parcursul

istoriei, doctrinarii tind să clasifice diferite societăți în funcție de gradul în care diferite grupuri din cadrul unei societăți au acces inegal la avantaje, cum ar fi resursele, prestigiul sau puterea. Practic toate societățile au dezvoltat un anumit grad de inegalitate în rândul poporului lor prin procesul de stratificare socială, împărțirea membrilor unei societăți în nivele cu bogăție, prestigiu sau putere inegală. Sociologii plasează societăți în trei mari categorii: preindustriale, industriale și post-industriale. [1]

Societatea este rezultatul unui comportament conștient și deliberat. Acest moment nu înseamnă că indivizii au încheiat contracte în virtutea cărora au fondat societatea umană. Acțiunile care au produs cooperarea socială și care o reproduc din nou, în fiecare zi, nu urmăresc nimic altceva decât cooperarea și întrajutorarea cu alții, pentru atingerea anumitor rezultate specifice. Ansamblul complexului de relații mutuale create prin asemenea acțiuni concertate se numește societate. Societatea pune colaborarea în locul existenței izolate, cel puțin imaginabile a indivizilor. Societatea este diviziune și combinare a muncii. În calitatea sa de animal care acționează, omul devine un animal social.

Unii sociologi au afirmat că faptul subiectiv originar și elementar în societate este o „conștiință de specie." [2. p. 6-7] Alții susțin că n-ar exista sisteme sociale dacă n-ar exista un "simt comunitar, sau de apartenență laolaltă".[3. p. 8] Putem numi conștiință de specie, simț de comunitate, sau simț de apartenență laolaltă, recunoașterea faptului că toate celelalte ființe umane sunt colaboratori potențiali în lupta pentru supraviețuire, deoarece sunt capabile să recunoască beneficiile mutuale ale colaborării, pe când animalelor le lipsește această facultate.

Într-o lume ipotetică, în care diviziunea muncii n-ar spori productivitatea, n-ar exista nici un fel de societate. N-ar exista nici un fel de sentimente de bunăvoință sau de bune intenții.

Bineînțeles, vor exista întotdeauna indivizi și grupuri de indivizi al căror intelect este atât de redus încât nu pot înțelege beneficiile pe care li le oferă cooperarea socială. Alții sunt atât de lipsiți de voință și de putere morală încât nu pot rezista tentației de a urmări avantaje efemere, prin acțiuni dăunătoare funcționării fluente a sistemului social. Într-adevăr, ajustarea individului la cerințele cooperării sociale necesită acordarea unor anumite sacrificii.

Ele sunt, e drept, doar sacrificii temporare și aparente, fiind mai mult decât compensate de avantajele incomparabil mai mari pe care le oferă viața în societate. Totuși, chiar momentul renunțării la o plăcere așteptată, este dureros

și nu tuturor le este dat să realizeze beneficiile ulterioare care decurg din ele și să se comporte corespunzător. Anarhiștii cred că educația i-ar putea face pe toți oamenii să înțeleagă ce le cere interesul lor să facă. Instruiți corespunzător, ei s-ar adapta de bunăvoie regulilor de conduită indispensabilă pentru prezervarea societății. Anarhiștii susțin că ar putea exista o ordine socială în care nimeni nu se bucură de privilegii pe seama concetățenilor săi, fără nici un fel de constrângere și coerciție pentru prevenirea acțiunilor dăunătoare societății. O asemenea societate ideală s-ar putea lipsi de stat și de aparatul guvernamental, i.e. de forțele de politie și de aparatul social de coerciție și constrângere.

Văzută din punctul de vedere al individului, societatea este marele mijloc pentru atingerea tuturor scopurilor sale. Prezervarea societății este o condiție esențială a oricăror planuri pe care ar vrea să le îndeplinească un individ, prin indiferent ce acțiuni. Chiar și delicventul nesupus/rebel, care nu-și poate adapta conduita la cerințele vieții în cadrul sistemului social de cooperare, nu dorește să se lipsească de nici unul de avantajele derivate din diviziunea muncii. El nu urmărește în mod conștient distrugerea societății. El dorește să pună mâna pe o parte din bogăția produsă laolaltă, mai mare decât cea pe care i-o atribuie ordinea socială. El s-ar simți mizerabil dacă atitudinea antisocială ar deveni universală, atrăgând după sine rezultatul ei inevitabil, întoarcerea la mizeria primitivă.

Unul din privilegiile pe care societatea i le permite individului, este acela de a putea trăi în ciuda neregulilor fizice. Animalele bolnave sunt sortite pieirii. Slăbiciunea lor este un handicap în căutarea hranei și în respingerea agresiunilor venite din partea altor animale. Sălbaticii surzi, miopi, sau ologi sunt sortiți pieirii. Dar asemenea defecte nu-l lipsesc pe om de posibilitatea de a se adapta la viața în societate. Majoritatea contemporanilor noștri suferă de deficiențe corporale pe care biologia le consideră patologice. Civilizația noastră este în mare măsură opera unor asemenea oameni. Forțele eliminatoare ale selecției naturale sunt mult reduse în condițiile create de societate. De aceea, anumiți oameni susțin că civilizația tinde să deterioreze calitățile ereditare ale membrilor societății. Însă, societatea nu permite indivizilor să se extermine unul pe celălalt sau să producă careva daune.

Nu toate relațiile interumane sunt relații sociale. Când grupurile de oameni se aruncă unele asupra altora, în războaie, când omul se luptă împotriva omului la fel de nemilos cum ar strivi animalele și plantele dăunătoare, atunci între părțile aflate în conflict există efect reciproc și relație mutuală, dar nu și societate. Societatea este acțiune concertată și cooperare, în care fiecare participant vede în

succesul celuilalt partener un mijloc pentru atingerea succesului propriu.

Se zice că omul este o fiară de pradă, ale cărei instincte înnăscute o împing să lupte, să ucidă și să distrugă. Civilizația, dând naștere laxității umanitare nenaturale care îl alienează pe om de originea lui animală, a aspirat la reprimarea acestor impulsuri și apetituri. Ea a făcut din omul civilizat un slăbănog decadent, rușinat de animalitatea lui și care își intitulează cu mândrie depravarea umanitate.

Continuând putem spune cu certitudine că secolul al XXI lea este remarcat de transformări profunde ale mediului de securitate. Lumea devine tot mai complexă și interdependentă, iar fenomenul infracțional de asemenea cu părere de rău nu conteneşte și se dezvoltă. A devenit de asemenea evidentă indisolubilitatea și comensurabilitatea noțiunilor de „dezvoltare" și „securitate", interconexiunea și interdependența dialectică a acestora [4].

Dezvoltarea umanității nu poate fi realizată fără asigurarea securității umane. Securitatea umană implică de obicei o condiție în care oamenii își pot exercita opțiunile în siguranță și libertate, fără teamă că oportunitățile de care se bucură astăzi vor fi pierdute sau retrase mâine. Securitatea înseamnă că beneficiile pe care le-au atins oamenii în extinderea oportunităților lor și perfecționarea capabilităților sunt protejate de aranjamentele curente sociale, economice, politice. Securitatea se bazează pe o acceptare socială largă bazată pe instituții durabile și pe drepturilor și obligațiunilor oamenilor [5, p. 178].

Drepturile omului sunt „de obicei înțelese ca drepturi inalienabile fundamentale la care o persoană are în mod inerent dreptul pur și simplu pentru că el sau ea este o ființă umană.[6, p. 386].

Istoria drepturilor omului nu este istoria unui marș triumfal, este istoria unei lupte, lupta pentru respectarea demnității umane de către autoritățile statului. În acest sens, Declarația franceză a drepturilor omului și cetățeanului din 1789 proclamă că „ignorarea, uitarea și disprețul drepturilor omului sunt singurele cauze ale nenorocirilor publice." Aceleași idei au fost reconfirmate de către Declarația Universală a Drepturilor Omului din 1948, care confirmă că „ignorarea și disprețuirea drepturilor omului au condus la acte de barbarie ce revoltă conștiința oamenilor", de aceea „este esențial ca drepturile omului să fie protejate printr-un sistem juridic pentru ca omul să nu fie constrâns, ca ultim recurs, la revoltă împotriva tiraniei și opresiunii".

Așadar, două documente fundamentale în materia drepturilor omului, unul intern, cu valoare universală, celălalt adoptat de o organizație

internațională cu vocație universală, pun în evidentă importanta covârșitoare a acestor drepturi pentru dezvoltarea societății omenești . Drepturile omului se află pe unul din primele locuri printre toate valorile imateriale, conștientizate de omenire drept valori cu adevărat universale. Cu toate acestea, este imposibil de a da o definiție unică și justă fenomenului drepturilor omului.

În 2000, Parlamentul European, Comisia Europeană și Consiliul au proclamat Carta drepturilor fundamentale a UE.

Acest document a stabilit drepturile și libertățile fundamentale recunoscute de Uniunea Europeană.

Odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona în 2009, drepturile, libertățile și principiile prezentate în cartă au devenit obligatorii din punct de vedere juridic pentru UE și pentru statele membre atunci când pun în aplicare dreptul Uniunii Europene.

Tratatul solicită, de asemenea, Uniunii Europene să adere la Convenția europeană a drepturilor omului.

Tratatul de la Lisabona stabilește obligația: de a respecta drepturile fundamentale în interiorul Uniunii Europene; de a promova și a consolida drepturile omului în acțiunea externă a UE

Consiliul se asigură că drepturile fundamentale sunt luate în considerare la elaborarea legislației și a acțiunilor UE. De asemenea, acesta acționează pentru promovarea drepturilor omului în relațiile cu țările terțe și cu instituțiile internaționale, precum și cu ocazia negocierii acordurilor internaționale.

După cum este menționat și în titlul prezentării date, cele menționate supra, sunt necesare pentru a înțelege faptul că, orice infracțiune, orice subiect abordat trebuie vizualizat și perceput din înțelegerea și deslușirea omului ca entitate.

Oamenii discriminează și sunt discriminați din toate timpurile.

Societatea a discriminat pe fon de religie oamenii, pe fon de viziuni statutare și politice și pe apartenențe culturale.

Comportamentul persoanelor din societate presupune modalitatea de a acționa în multiple situații de diversă complexitate. Ansamblul acestor manifestări ale oamenilor reprezintă exteriorizarea trăirilor interioare pe care fiecare le exteriorizează în mod distinct. Or, fiecare trăire interioară pot conduce la mari

realizări profesionale, o carieră de succes sau, cealaltă parte a monedei care se descrie și conduce spre un comportament amoral și judecat de alții. Societatea actuală este însetată de emoții explozive, de socializare prin pamflet și mai puțin atrage atenția la partea lăuntrică a lucrurilor și nevoile celor din jur. Or, persoanele ce recurg la activitatea de practicare a prostituției și a proxenetismului , sunt de regulă, nesigure pe sine, molestate în copilărie, au fost victime ale batjocorii în anii de școală, iar la momentul potrivit nu au dispus de ajutor calificat, de părinți alături care să le susțină.

Infracțiunea de proxenetism este constituită din fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiune.

Acțiunea dată este exprimată prin următoarele modalități normative cu caracter alternativ, acestea fiind: îndemnul la prostituție; determinarea la prostituție; înlesnirea practicării prostituției, tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către altă persoană.

Pentru a putea fi definită drept prostituție, fapta trebuie să satisfacă două condiții, una din ele fiind practicarea actelor sexuale cu persoane diferite, iar cea dea doua fiind procurarea mijloacelor de existență sau a principalelor mijloace de existență ca urmare a practicării de acte sexuale cu persoane diferite. În același timp este de menționat faptul că, prostituția nu este considerată faptă penală și este incriminată în codul contravențional al Republicii Moldova, mai exact în art. 89 al codului menționat.

Proxenetismul ca fenomen social reprezintă o parte imposibil de desprins a prostituției care constă în activitatea de organizare și exploatare a acesteia. Prostituția ca fenomen juridic reprezintă activitatea sistematică, care poate avea statut de meserie sau ocupație ilegală, de practicare a raporturilor sexuale în schimbul procurării foloaselor materiale, care se caracterizează prin indiferența emoțională și lipsa alegerii sau preferințelor individuale fată de client, la persoana care practică activitatea nominalizată. Proxenetismul ca fenomen juridic reprezintă un ansamblu de acțiuni ilegale ale proxenetului îndreptate spre antrenarea persoanei la practicarea prostituției, organizarea practicării prostituției și tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către o altă persoană.

Atât proxenetul cât și prostituata sunt membri ai unei societăți deschise, dar care nu au fost ocrotiți de familie și de societatea lor apropiat și au ajuns la un moment în care drepturile unuia din cei doi sunt constant încălcate, din motiv că

valorile socio -umane ți-au pierdut din valoare.

Astfel putem spune cu certitudine că societatea și securitatea oferita de aceasta persoanelor are un aport direct asupra dezvoltării fenomenelor criminologice. Or nu ar exista infracțiuni dacă societatea ar fi ideală sau dacă ar exista un nivel sporit de securitate atât fizică cât și morală sau economică. Securitatea economică presupune unul dintre motivele principale, care a adus la apariția infracțiunii de proxenetism și la menținerea acestea pe tabelul infracțiunilor pe plan global. Proxenetismul este timpul de infracțiune relativ simplu, care nu necesită un plan extraordinar pentru a fi comis, fiind un element obscur al societății și lamentabil. Orice infracțiune este un produs al indiferenței și al aroganței societății.

Referințe bibliografice:

1. Sepúlveda, Magdalena; van Banning, Theo; Gudmundsdóttir, Gudrún; Chamoun, Christine; van Genugten, Willem J.M. (2004). *Human rights reference handbook* (ed. 3rd ed. rev.). Ciudad Colon, Costa Rica: University of Peace

2. Beitz, Charles R. 2009.*The idea of human rights*. Oxford: Oxford University Press.

3. F. H. Giddings, *The Principles of Sociology*, New York, 1926

4. R. M. MacIver, *Society*

5. Teodor N. Ţîrdea. *Elemente de informatică socială, sociocognitologie și noosferologie*. Chișinău, 2001

6. B. Buzan.*Popoarele, statele și teama.* Chișinău, Cartier, 2000, p.386

Resurse web:

1. www.wikipedia.com
2. https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/165/human-rights